

הלכות ספה סימן תרמא תרמב תרמג

(ד) על הכוס של קדוש: הגה ואם לא אכל לילה ראשונה בספה, אף-על-פי שברך זמן בביתו, (ה) כשאוכל (3) [3] בספה צריך לברך זמן (1) משום הספה. ואם ברך זמן בשעת עשייה, סגי לה (רי"ן פרק לולב וערכה):

תרמב ובו סעיף אהד:

א אם קל יום ראשון של ספות (א) להיות (ב) בשבת, אומרים בערבית ברכה אחת מעין שבע וחותם בה בשבת (ב) בלבר:

תרמג סדר הקדוש, ובו ג' סעיפים:

א מסקנת הגמרא א סדר הקדוש, (א) יין קדוש וספה (ב) *ואחר-כך זמן, (ג) לפי שהזמן חוזר על קדוש היום ועל ספה כ"י

באר היטב

אכל שופר ומגלה שעושין אותו לכמה שנים אינו מברך שהחינו על עשותו, ונר חנכה נמי אינו מברך שעושה לשם מצוה, פרדכי, מ"א: (3) בספה. ר"ל ביום צריך לברך זמן וכו'. והפ"ח בתשובה סימן קלב חולק וכתב: אם בלילה הראשון ירדו גשמים באפן שלא אכלו בספה כל עקר וקדשו וברכו בבית אין לברך זמן למחר ביום א' כשכונסין לספה לישב בה כדי שלא להכניס עצמו בספק ברכה לכשלה, דלא כהרמ"א סימן תרמא, עכ"ל, ע"ש. ומהרמ"י בספר משאת-משה סימן ה דחה דבריו וכתב דצריך לברך ודבריו רמ"א, ע"ש. ואם לא אכל גם ביום הראשון בספה, או כשאוכל בליל שני בספה צריך לברך לישב בספה ואח"כ זמן, מ"א בסימן תרטא, ע"ש. ונעמ"א בסימן זה ס"ק ב משי"ש. ואם לא ברך זמן כלל בליל ראשון, ע"י סימן תעג ס"ק א משי"ש. ובאר היטב אשר לפני כתב כאן דברים אשר לא כותב, ע"ש ודו"ק: (4) בשבת. ואז אין אומרים מערבית בליל ראשון, ובליל ב' אומרים מערבית של יום ראשון. וע"י סימן תפט ס"א:

שערי תשובה

[3] בספה. עכ"ט. וז"ל בשב"י ח"א סימן לב פתב ג"כ דהעקר קרמ"א פנה שלא יצא בזמן דמי שברך בבית כיון שאינו שעת עשייה ולא שעת מצוה, ע"ש, וז"ל בא"ר שהשיג ג"כ על הפ"ח והביא דברי הגל"ב, וכן בבר"י הביא בשם אחרות-חיים דבריו הנ"ל שמתנו מקור דברי הרמ"א, ומ"ש כאן מהגמ"א ס"ק ב' ונס בלילה שניה עין סימן תרטא ר"ל שגם לענין לילה שניה יש חילוק בדבר בין אם אכל לילה ראשונה או מברך בשניה זמן ואח"כ ספה משא"כ כשלא אכל בלילה ראשונה וברך בשניה ספה ואח"כ זמן, ולפי"ז משמע דס"ל הפ"ח בתשובה דביום אין מברך זמן, ונהבי"ט נדחק לפרש שגם ביום ראשון לא אכל בספה וכ"כ בפ"מ סימן תרטא, ואין זה כמשמעו, ועין בפ"מ שכתב כאן ג"כ דמהגמ"א סימן תרטא משמע הפ"ח, וע"ש סימן תרטא שהפ"ח כתב שדעת האחרונים דלעולם יאמר גם בליל ב' ספה ואח"כ זמן. ובשו"ת ג"ב ח"א סימן לט נמצא וכן כנה ותגלה שהעקר כדעת האחרונים בנה, ובמח"ב סימן תרמג הביא מדברי הרמ"ע באר"ש וז"ל שכתב זמן אין לו עסק גבי קדוש כ"י ור"ל לדינא דמקרא ומברך זמן בשעת עשייה וכתב שכן עמא דבר, ע"ש, ובמדרגתו ביום נהגים כהנהגתם. ועין לעיל במג"א סימן תר שכתב דיש טועים לקח אף ביום פרי חנוש לליל שני וטענת הוא, דריה קדשה א' הוא, והביאו בה"ט שם, ובאר"י פתב הרב העולם ונהגים כן בליל שני דספות וכתב ד"ל טעמם דחוששים שמא זמן דספה דליל ראשון פוטר כרייה, דאפילו אם היום הראשון חל מ"מ איכא דס"ל שאם ברך זמן על עשיית הספה אפילו בחל פוטר זמן דמי, דספה מכת חג קאמי, ע"ש ומסתמך ספק פוסקים אלו (בגנו כן), ע"ש, אבל עמא אין מנהג זה כלל בספות רק בריה לחדר ותו לא וכתב מהגמ"א, ועין בגיגול מרכבה משמע קצת שדעתו כהפ"ח בתשובה דאף שברך בלילה זמן בביתו אין מברך ביום על הספה, ע"ש:

באור הלכה

הרמב"ם והרמב"ן והרשב"א דרעמיהו וברך, ומסיק כיון דספק פלגתא הוא לא יברך, דספק ברכות להקל⁽⁶⁾ [בכור"י יעקב]:

* ואחר-כך זמן. עין במשנה בירונה במה שכתבתי שאין נקרא מנהג בין שהספה היתה עשויה ועומדת עם הספק מפני וכו', והינו דאפילו באפן זה ברכת הזמן קאי על הספה דהינו על קיים המצוה של ספה, כן הוא הסכמת האחרונים (עין בלבושי-שרד וא"ר ונהיר-שולם והח"א והבכור"י יעקב), דלא כמה שכתב

השל"מה עקש⁽⁵⁾ או שחדישה בהספק [רי"ט א"א]: (ד) על הכוס של קדוש. שהוא קאי על מצות ספה ועל החג⁽⁶⁾: (ה) כשאוכל בספה. ורצה לומר, למחר ביום⁽⁷⁾: (ו) משום הספה. דהברכה שברך מאתמול בביתו היה רק בשביל החג⁽⁸⁾:

א (א) להיות בשבת. ואז אין אומרים מערבית⁽¹⁾ בליל ראשון, דכיון שאין העולם רגילין בהם, חשו שמא ישלו גרות לראות בהן⁽²⁾, ובליל שני (ב) אומרים מערבית של יום ראשון, (3) והוא הדין כשחל שביעי של פסח בשבת אומרים במוצאי-שבת המערבית השני ליום שביעי, והוא הדין בשמחת-תורה אומרים המערבית של שמיני-עצרת, לכו ליל ראשון ושני של פסח, שאומרים בליל שני השני לליל שני משום בכור לספירה^(3א) [פמ"ג]. אין אומרים (ג) בפנה מדליקין: (ב) בלבר. שלא נהקנה אלא עבור שבת בלבר⁽⁶⁾. בטור פתב באהבה מקרא קדש, ובמנהגים שלנו כתוב: (ד) ואין אומרים באהבה⁽⁶⁾:

א (א) יין קדוש וספה. שאי אפשר לברך (ב) על הספה קדם שיברך על קדוש היום, שהרי מתחלה נהקדש היום ואחר-כך נתחייב לישב בספה: (ב) ואחר-כך זמן. ואין נפקא-מנה (3) בין שהספה היתה עשויה ועומדת עם הספק ומכבר ובין ששצאה קדם חג הסכות, כיון שלא ברך עליה או בשעת עשייה, אם-כן משל עליו עקשו לברך זמן על קיום המצוה. אם לא ברך זמן בלילה, יוכל לברך כל שבועה ואפילו בלא כוס, דזמן יכול לומר אותו אפילו בשוק [גמרא]: (ג) לפי וכו'. ומכל מקום (ג) בדיעבד אם עבר וברך זמן ואחר-כך ספה אינו חוזר לברך

שער הציור

(6) מגן-אברהם: (3) פריימג'ים: (ג) גזירה משום יום-טוב שחל בערב-שבת שאין אומרים בו 'עשותם' כ"י, שאין מעשרין ביום-טוב, לכן אין אומרים אותו אפילו כשחל יום-טוב בשבת עצמו⁽⁴⁾. לבוש: (ד) וכן פתב בתשובתי, דבר-משה, וכן כתב בלבוש: (6) לבוש, ונחיי טעמא דלבוש הוא רק לענין לכתחלה אבל לא לעצובא: (3) עין באור הלכה: (1) דבמקרא אפילו רב ונכה בר ברתיה לענין לכתחלה, אי ספה קודם משום והוא חובת היום או זמן קודם והוא סדרי, והיה דאנן פסקינו רב, הינו לענין לכתחלה, אבל בדיעבד גם רב מודה דצ"א, וידוע כממה אחרונים דשעם זה שכתבו הטור ושלחן-ערוך אינו עקר השעם (עין בב"ח ט"ו וש"א), אלא משום דרב דאקדמה משום והוא חובת היום, ועל-כן נבדא יצא בדיעבד:

(א) דהמערבית הוא מענין של ספירה (משנ"ב סימן תפט ס"א). והכוונה לפיט 'אור יום הני'.

הַלְבוֹת סֶפֶה סִימָן תְּרַמָּא תְּרַמְנ תְּרַמָּן

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק ג]

דְּהִינּוּ שְׁהִינָה קָה רַק שְׁנֵי דְפָנוֹת הַוְהָא הַשְּׁלִימָה עֲקָשׁוּ⁶¹.

שום סברא שלאחר שבירך על המצוה עצמה, שהיא הישיבה, שיחזור ויברך על העשייה. וכעין זה ביאר הגר"נ קרליץ (חוט שני סוכות פ"ב ס"ק יא) שאפשר לכתחילה לברך 'שהחיינו' בסוכה שאינה שלו ואין צריך לחזור ולברך על הישיבה בסוכה שלו, כיון שהברכה אינה דוקא על עשיית הסוכה אלא על כלל המצוה ופרטיה, ואם כן יכול הוא לברך על הסוכה כשמקיים בה מצות ישיבה בסוכה [ונספד מקראי קודש (ח"א סי' כה) דן במי שבנה את סוכתו רק בחוה"מ האם יצא ב'שהחיינו' שבירך בסוכת חבירו או שצריך לברך 'שהחיינו' על העשייה].

[משנ"ב ס"ק ד]

שְׁהוּא קָאִי עַל מְצוֹת סֶפֶה וְעַל הַתְּקָה⁶².

וקטן שהגדיל באמצע סוכות, כתב הבכורי יעקב (תוספת בכורים תחילת סי' תרלז) שבדאי אינו מברך 'שהחיינו', מפני שכבר בירך בקטנותו, ומצוה זו נחשבת לגבינו 'באה מזמן לזמן' אף שהיה פטור ממנה בקטנותו, מפני שהיה מחויב לקיים את המצוה מדין חינוך. אכן, לגבי גר שהתגייר באמצע סוכות ובנה סוכה, הסתפק הבכורי יעקב (שם) האם יברך שהחיינו על הסוכה ועל החג, כיון שאין נחשב שמצוה זו באה אצלו מזמן לזמן, שהרי היא התחילה אצלו מיד כשהתגייר, באותו זמן שהתחייב בכל המצוות.

[ביה"ל ד"ה אלא]

לא יִבְרַךְ. דְּסַפֵּק בְּכֹחַ לְמַקְלָה⁶³.

9) וכששכח לברך 'שהחיינו' בקידוש, דעת הגרש"ז אויערבך (שש"כ פמ"ז הע' ריב) שיתכן שברכת שהחיינו שעל הלולב או על קריאת מגילת קהלת פוטר את הברכה שעל החג, כיון שהם קשורים לחג, וסיים שטוב לכוון בפירוש שמברך אף על החג.

סִימָן תְּרַמָּן

[משנ"ב ס"ק א]

1) וְאִין אֲוִמְרִים 'מְעַבְרִית' וכו', שְׁמָא יְשֻׁלוּ נְרוֹת לְרֵאוֹת בְּקִינָה⁶⁴ וכו', מְשׁוּם כְּפֹר לְסִפְיָה⁶⁵.

1) 'מערבית' דיינו פיוטים הנאמרים ביום טוב בברכות קריאת שמע של ערבית, ומנהג הגר"א (מעשה רב אות קסב) וכן המנהג בארץ ישראל (לוח אי"י סוכות) שלא לומר פיוטים אלו כלל. והכפ החיים (סי' תפט ס"ק א) כתב שגם מנהג בני ספרד שלא לאומרם כלל.

2) והרמ"א לעיל (סי' רעה ס"ב) כתב טעם אחר, שיש לחוש שמא יטה את הנר כדי לקרוא לאורו, ואף שבשנים מותר לקרות לאור הנר ולא חששו שמא יטה, ביאר במשנ"ב (שם ס"ק ז) שבשני ספרים כיון שכל אחד קורא מתוך סידורו ואינו משיגח במה שעושה חבירו, גם בכמה בני אדם יש לחוש שמא יטה.

3) וביאר לעיל (סי' תפט ס"ק א) שה'מערבית' בליל שני הוא מענין ספירת העומר.

[שעה"צ ס"ק ג]

כְּשֶׁחַל יוֹם-טוֹב בְּשֶׁפֶת עֲצָמָה⁶⁶.

4) ובמשנ"ב לעיל (סי' רע ס"ק ג) כתב שלא אומרים במה מדליקין, משום 'לא פלוג' בין אם חל יום טוב בערב שבת ובין כשחל יום טוב בשבת.

[משנ"ב ס"ק ב]

אֶלָּא עֲבוּר שְׁפֶת בְּלֻבְדָּה⁶⁷ וכו', וְאִין אֲוִמְרִים 'בְּאֶהְקָה'⁶⁸.

5) והוסיף לעיל (סי' רסח ס"ק כג), שאפילו בשבת אין חובה **המשן בעמוד הבא**

5) אמנם, ברמ"א לעיל (סי' תרלה ס"א) מבואר שאין להניח את הסכך לפני שעומדות הדפנות, ורק כשיש דפנות שגובהן טפח אפשר להקדים את הנחת הסכך להשלמת דופן הסוכה. וראה מה שכתבנו שם (ס"ק יא) שנחלקו הפוסקים אם צריך שכל שלש הדפנות יקדמו לסכך [ויתכן שכאן מדובר כשיש כבר דופן שלישית בגובה טפח].

6) ומטעם זה שברכת הזמן בקידוש היא גם על מצות הסוכה, וכן בפסח היא גם על המצה, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ג סי' טו) שנשים המברכות 'שהחיינו' בהדלקת הנרות, יכולות לענות אמן על ברכת שהחיינו שבקידוש ואין זה נחשב כהפסק, כיון שברכת 'שהחיינו' שבקידוש היא גם על מצוות הלילה [סוכה ומצות], ובשעת הדלקת נרות אינן מברכות 'שהחיינו' אלא על היום טוב, אך בשבתות, שאין מצוות מיוחדות ללילה, וברכת שהחיינו שבקידוש אינה נאמרת אלא על היום טוב, אין לנשים לענות אמן אחר שכבר בירכו 'שהחיינו' על היום טוב בשעת הדלקת נרות, וכן דעת הגר"ש אלישב (אשרי האיש ח"ג פכ"ו אות א) שיכולות הן לענות אמן, משום מצות סוכה.

מאיךך, בשו"ת אגרות משה (אורח ח"ד סי' כא אות ט וסי' קא אות א) כתב שעליהן לענות אמן בקידוש בכל יום טוב, ואין זה הפסק, כיון שלמקדש ברכה זו היא חלק מהקידוש, ועל השומע לשמוע ולענות אמן על כל הברכות שבסדר הקידוש, וכן כתבו הגרש"ז אויערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' נח אות ב) ובשו"ת אור לציון (ח"ג פ"ח תשובה ב) שמוותר להן לענות מטעמים אלו, אך מ"מ דעת הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה סוכות פ"ט ס"ה) שבסוכות טוב שיכוונו בשהחיינו שבקידוש על מצות הסוכה. וראה עוד מה שכתבנו לעיל (סי' תקיד ס"ק מח).

ולענין עניית האשה אמן על ברכת לישב בסוכה כשאינה יושבת בסוכה, ראה מה שכתבנו לעיל (סי' תרמ ס"ק א).

[משנ"ב ס"ק ה]

רוֹצֵה לְזַמֵּר, לְמִקְרַב בְּיָוִם⁶⁹.

7) ואף אם נכנס לסוכה בלילה הראשון תוך כדי סעודתו [ונכון שירדו גשמים בתחילה והתחיל סעודתו בביתו], כתב לעיל (סי' תרלט ס"ק לו) שאף שבירך שהחיינו בקידוש מ"מ חזר ומברך כשנכנס, משום מצות סוכה. אכן, אם קידש ובירך שהחיינו בסוכה בשעת ירידת גשמים, כתב שם שאינו צריך לשוב ולברך שהחיינו על הסוכה בשעה שפסקו הגשמים, שאף לשיטות שלא קיים מצות סוכה בשעה שבירך שהחיינו, מ"מ אין זה גרוע ממי שבירך בשעת העשייה, שאינו חוזר ומברך בשעת הישיבה.

[משנ"ב ס"ק ו]

דְּהִקְרָה שְׁבִירָה מְאֻתְמוֹל בְּבִיתוֹ הִיָּה רַק בְּשִׁבְלֵי הַתְּקָה⁷⁰.

8) ולענין אדם שאכל בלילה הראשון בסוכה שאינה שלו ובירך שם 'שהחיינו', ולאחר מכן שב לביתו ויושב בסוכתו, דעת הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה סוכות פ"ט דבר הלכה אות ב) שאין טעם כלל לחזור ולברך בסוכתו, שהרי מעיקר הדין שעת ברכת 'שהחיינו' אינה בעשיית הסוכה אלא בישיבה בה, שהרי אז מקיים את המצוה, אלא שהואיל ומתחיל להתעסק בה והשמחה מתחילה כבר משעת הבניה, ראוי לברך אז, אך אין

הלכות סֵפֶה סִימָן תרמג

ביאורים ומוספים

סימן תרמג

סדר הקידוש

[ביה"ל ד"ה ואחר כך]

אינו יוצא בקפה שפָּרַךְ מאתמול בְּפֶתַח הַדֶּמַי אֶף שֶׁפָּנָה גַם מִשֵּׁם רְגֵל⁽¹⁾.

שמתקיימת לכתחילה בישיבה, אפשר לברך אף את ברכתה בישיבה, ואם כן יש לומר כן אף בברכת הסוכה, אך בדת המושגיב אי אפשר לומר כן, שהרי כתב לקמן (סי' תרצ ס"ק א) לגבי ברכת המגילה שיש לברך אותה בעמידה [במג"א שם], אף על פי שאפשר לקוראה בישיבה.

(4) ומה שמברך אחר הקידוש ולא סמוך לאכילה, התבאר להלן (ס"ק ט).

[משנ"ב ס"ק ה]

[כִּינֵן שֶׁפָּרַךְ 'לִישֵׁב בְּסֵפֶה' צָרִיף לִישֵׁב תִּקְפָּה⁽⁵⁾ וכו', עֵינֵי לְעֵיל סִימָן תִּפַּח בְּמִשְׁנֵה בְּרוּךְ סִיפֵי-קָטָן⁽⁶⁾].

(5) אמנם לגבי נטילת לולב [נאי אפשר לברך עליו לאחר שכבר נטל ויצא בו], כתב לקמן (סי' תרמד ס"ק ג) שיברך על נטילת לולב ושהחיינו ורק אחר כך יענע, כמבואר בשו"ע לקמן (סי' תרנא ס"ה), וכן מבואר בשו"ע לעיל (סי' תקפה ס"ב) לגבי שופר [נראה שר"ת התשב"ץ ח"ב סי' רד וא"ר סי' תרמד ס"ק ט].

(6) שם כתב שהמנהג הוא ששני אנשים שמוציאים אחרים ידי חובה יכולים לקדש כאחת, שכיון שקידוש בשבת ויום טוב הוא דבר חביב, לא נאמר בו הכלל של 'תרי קלי לא משתמע', והוסיף שמי"מ טוב יותר שלא יקדשו בבת אחת כשמוציאים אחרים ידי חובה. אמנם, לעיל (סי' רעא ס"ק ג) כתב בשם הא"ר שלא יקדשו שנים כאחת, ולא הביא חולק בדבר.

[משנ"ב ס"ק ז]

[לֹא הָיָה הַפֶּסֶק בֵּין בְּפֶתַח הַמְּוִצִיא לְאֲכִילָה, דְּצָרָךְ סְעוּדָה הוּא כְּמוֹ קִדּוּשׁ⁽⁷⁾].

(7) ולברך 'לישב בסוכה' כדי להוציא אחרים ידי חובה, כשכבר יצא בעצמו קודם לכן [כגון שבירך קודם הסעודה על מזונות וכדו'], דעת הגר"א שטיינמן והגר"ד לנדו (שלמי תודה סוכות סי' יט עמ' רמח) שאפשר לעשות כן, ואין זה הפסק. מפני שברכה זו היא חלק מסדר הברכות.

והאם יכולה האשה לענות אמן על ברכת 'לישב בסוכה' כשאוכלת תחת גג הבית, ראה מה שכתבנו לעיל (סי' תרמ ס"ק א).

[ביה"ל ד"ה להרמב"ם]

וְכַמָּה שֶׁפִּתְּכֵנוּ שֶׁם בְּמִשְׁנֵה בְּרוּךְ סִיפֵי-קָטָן מוּ בְּשֵׁם הַתְּרִי"א⁽⁸⁾.

(8) שם כתב, שלדעת הגר"א יש לקדש בשבת ויום טוב דוקא במיזשב, כיון שמוציא אחרים ידי חובה, וצריך שיהיו קבועים עמו כדי שיוכל להוציאם, ובעמידה אינם נחשבים כקבועים עמו. וכתב בשעה"צ שם (ס"ק נא), שצריך עיון אם לפי הגר"א דבר זה הוא לעיכובא או לא.

המשך מעמוד קודם

שכשחל בשבת אומרים פעמיים באהבה, ביאר הלבוש (שם ס"א) ש'באהבה' הראשון מוטב על התורה והמצוות בכללותם שקיבלו באהבה, אלא שלאחר ששמעו את פירות המצוות נודעו שלא יוכלו לקיימן, והיה צריך לכפות עליהם הר כגיגית, ולכן על פירות המצוות לא חוזרים לומר 'באהבה', אבל את מצות השבת קיבלו באהבה קודם קבלת התורה ועל ציוויה לא היה צריך לכפות הר כגיגית, לכן אפשר לומר עליה בנפרד פעם נוספת 'באהבה'.

לאומרה מצד הדין, ורק שתיקנו לאומרה משום חשש סכנה לאלו המאחרים לבוא לבית הכנסת, ומה שתיקנו תיקנו, ואין להוסיף על כך.

(6) והיינו כשחל סוכות בימות החול, וכמו שמשמע בטור ולבוש (ס"א), אך כשחל סוכות בשבת, כתב במשנ"ב לעיל (סי' תפז ס"ק א) שיש אומרים פעמיים 'באהבה' [דהיינו ותתן לנו ה' אלקינו 'באהבה', ועוד פעם אומרים 'באהבה' מִקְדַּשׁ קוֹדֵשׁ]. ובטעם הדבר

הלכות סבה סימן תרמ"ג

ק"ב באר הגולה

ב פסקי ד' בשם מהר"ם
ובדברי רמב"ם ומהר"ם
ג טו בשם מהר"ם
מירושלמי ד' שם
בשם אב"י הר"ש

מצות סבה: ב *יְהַרְמְּסוּם* (ב) [א] (ד) מְקַדֵּשׁ מְעַמְד וּמְבַרְךָ (ה) 'לִישֵׁב בַּסֶּכֶה' וְיוֹשֵׁב, וְאַחֲרָיֶךָ מְבַרְךָ זְמַן. (ואין נהגין בן, אלא מקדשין מִלְּשָׁב, וכן דעת הרא"ש): ג (ו) גִּבְשָׁאָר יָמִים מְבַרְךָ עַל הַסֶּכֶה קָדֵם בְּרִפְת 'הַמוֹצֵיא'. 'וְנוֹהֲגִים לְבָרְךָ עַל הַסֶּכֶה (ז) אַחַר בְּרִפְת 'הַמוֹצֵיא' קָדֵם שְׁיִטְעָם: הגה הכי נהגין בחל, [*] (ח) אָבֵל בַּשֶּׁבֶת יוֹם־טוֹב שֵׁשׁ בְּהַן קִדוּשׁ, (ט) מְבַרְךָ לְאַחַר קִדוּשׁ (מהרי"ם). ואם קָדֵשׁ בְּבִית

שערי תשובה

[א] מקדש. עב"ט. והנה נהגים העושים קדוש גיחה שלשפגועים לברכת כפה"ג הם מקמינים כ"א עד שיברך ה' והם עונים אחריו אמן ואח"כ מברך השני והם עונים אחריו. ועושים שלא פרו, שהאמן שעונה אותו שברך ברוך כפה"ג הוא הפסק בין הברכה לשניה, וכבר נסתה לעיל סימן רע"א סעיף טו בשם הפמ"א ח"ב שאין נכון לעשות פן, ע"ש. וכן כמנ"א אם היתה סבה בשעה ונעוקת בו, וא"ו מ"ע בברך בפי"ח, וכן ב"ו אפרים מ"ש בזה. ועתה יאיתי בכריי האר"ץ בזה והעלה דאם ברוך בשעת עשייה לא יברך זמן לרגל על הכוס בידו ולדעת החוספות והרא"ש אינו מברך, ע"ש: [ב] אָבֵל בַּשֶּׁבֶת יוֹם־טוֹב שֵׁשׁ בְּהַן קִדוּשׁ לְאַחַר קִדוּשׁ תְּרַסָּא מִי"ש בְּשֵׁם שְׁכַנְיָא דְבֵיתֵי דְרַבִּי אִמְרַן קִדוּשׁ. וברכ"שמואל סימן רטו פתב שיש פסקום אם יש להפסיק בקדושת היום בברכת סבה בין ברפת הינו לשנתה פיון שלא נהגה מהקדושים ולא הזכרה בפלמוד ואין בשנתה חנו אסור חזון לפניה, כע"ל. ולכן דעמי פיון דבקדושה אין בה סודר ברכות אחרות, מברכה על הסבה או קדם ברכת המוציא או אחרת בו, ויר"ל לכל מר בראיתו לה, דלמקרי"ם יברך קדם המוציא

באר היטב

(ב) מקדש. פתב מ"ט: מרן העולם לישב ב' או ג' בעלי-בתיס ויתר בסבה א' ומקמינים זה על זה בקדושה מפני הקבור, לא יפה הם עושים, דאברהם, לא יקדשו ביהר דתרי קולות לא משמעי. וע' סימן רפד ס"ה. ובסימן תפח ס"ק פתבתי בשם הח"י דשפיר למקדו הכי, ע"ש. ונאוי לומר ברכה דסבה בקול ובמשכה בנגון כשאר ברכות קדושה, והיה בכל שאר הברכות ירגיל לומר בקול רם, כי הקול מעורר הכונה, שלה"ה:

שכנה"ג דביום שיש קדושה, האומר ברפת סבה ברכת המוציא טועה אלא יאמר בקדושה. וברכ"שמואל סימן רטו פתב שיש פסקום אם יש להפסיק בקדושת היום בברכת סבה בין ברפת הינו לשנתה פיון שלא נהגה מהקדושים ולא הזכרה בפלמוד ואין בשנתה חנו אסור חזון לפניה, כע"ל. ולכן דעמי פיון דבקדושה אין בה סודר ברכות אחרות, מברכה על הסבה או קדם ברכת המוציא או אחרת בו, ויר"ל לכל מר בראיתו לה, דלמקרי"ם יברך קדם המוציא

באר הגולה

המגן אברהם בשם הפ"ח, ויש מאחרונים שכתבו שגם הפ"ח מודה לזה אלא שיש טעמי-סופר בברכיו, וכן מוכח להמקצ"ב. ומה שכתבנו פ"ח שלא ברוך עליה בשעת עשייה, דאם היה מברך בשעת עשייה, אז ברכת הזמן קאי רק ארגל ועליו צריך לברך זמן ואחר-כך סבה, ולדעת החוספות והרא"ש אין צריך לברך בזה כלל ברכת הזמן, דברכת הזמן שברך קדם הטק על הסבה מהגי ממילא גם לרגל, וכמו שכתבנו בסימן תרמ"א. עוד פתב המגן אברהם, דאם לא ברוך זמן בליל ראשון מברך על שכעה (גמרא). ולא אב"י, והלא קימא לן דאפילו בליל שני מברך זמן משום רגל, ואם-כן אפילו אם לא ברוך בליל שני גם-כן מברך על שכעה משום רגל (דעני דומה זמן דרגל לזמן דסבה, דזמן דסבה אפילו אם ברוך קדם הסכות בשעת עשייה יוצא בזה, ולכן בליל שני אין צריך לברך זמן משום סבה, דיוצא בפה שברך מאתמול, מה שאין פן לענין זמן דרגל, אם היום שני הוא רגל אינו יוצא בפה שברך מאתמול ברכת הזמן אף שפת גם משום רגל), ובאמת במקרא לא נזכר ליל ראשון, וזה לשון הגמרא: אי לא בריך האינדא מברך למחר או ליומא אחרת, ונוכל לומר דבחזון-לארץ לענין ליל שני שפך גס-רן לומר אי לא בריך האינדא וכו', (וכן פתב בדרך-הטהים בברכ"א, וצריך עיון): * יְהַרְמְּסוּם וכו', ואין נהגין בן כ"ו. ויבאור הגמרא מצד ברכת הרמב"ם, רע"ב במד' וקציעה דענתו, דבקדושה היכי שהוא מוציא בזה לאחרים, בנדיא יש לנהג לקדש מ"ש, וקדושה בסימן קסו. וענין בסימן רע"ב סעיף י' בה"ג' ויבמה שכתבנו שם במשנה בירדה סעיף קטן מו בשם הגר"א*:

משנה בירדה

זמן, ואמרינן דהאי זמן קאי גם אסבה דכתרה: ב (ד) מְקַדֵּשׁ מְעַמְד וְכוּ'. ודלועתו, (ז) הַשִּׁיבָה הוּא תַחֲלַת עֲשִׂית הַמְצִיָּה, וְיֵשׁ לוֹ לְבָרְךָ עוֹבֵר לְעֲשִׂיתוֹ (ה) הֵינּוּ קָדֵם עֲשִׂית תַחֲלַת הַמְצִיָּה, וְיֵשׁ לוֹ לְנַהֵג בֵּן (ו) כֹּל שֶׁבַע הַיָּמִים, וְהָרִאשׁוֹן סְבִיבָא לֵה שֵׁשׁ לְסַמֵּךְ הַבְּרָכָה עַל עַקֵּר הַמְצִיָּה, שְׁהִיא הָאֲכִילָה, (ו) וְכֹמוּ שֶׁכְּתוּב סוֹף סִימָן תַּרְלֵט, שְׁנֵהֲגִין שְׁאִין מְבַרְכִין אֶלְא עַל הָאֲכִילָה: (ח) 'לִישֵׁב בַּסֶּכֶה' יוֹשֵׁב, וְאַחֲרָיֶךָ מְבַרְךָ זְמַן. (א) שְׁלֵא יְבַרְךָ בְּרִפְת זְמַן קִדוּשׁ, דְּאָף דְּבַרְכַת זְמַן גּוֹסָא רִשְׁאֵי לְהִיּוֹת בַּעֲמִידָה לְכָלִי עֲלָמָא, מְכַל מְקוֹם אִין נְכוּן לְעֲשׂוֹת בֵּן מַטְעָמָא אַחֲרֵינָא, דְּצִרִיךְ לְהַסְמִיךְ עֲשִׂית הַמְצִיָּה אֶל הַבְּרָכָה, וְכִינּוּן שֶׁבַרְךָ 'לִישֵׁב בַּסֶּכֶה' צִרִיךְ לִישֵׁב בַּחֲפָז, (ו) וְלַעֲנֵן אִם יְכוּלִין פְּמָה בְּעֵלְיִ-בְתֵימִים לְקַדֵּשׁ בַּסֶּכֶה בְּבִתְ-אֶחָת, עִין לְעִיל סִימָן תַּפַּח בַּמְשֻׁנָה בִּירוּחַ סִינִיךְ קָטָן ח"ב. (ו) וְנֵאֵוִי לומר בְּרָכָה דְּסָבָה בְּקוֹל בַּמְשִׁיכָה בְּנִגּוּן כְּשֶׁאֵר בְּרִכּוֹת קִדוּשׁ, וְהוּא הֵינּוּ כָּל שְׁאָר הַבְּרִכּוֹת יָרְגִיל לומר בְּקוֹל רֵם, כִּי הַקּוֹל מְעוֹרֵר הַכּוֹנֵה. שלה"ה: ג (ו) בְּשָׁאָר יָמִים וְכוּ'. ורַצָּה לומר, (ט) דְּבִיּוֹם־טוֹב הִלָּא מְבַרְךָ לְעִיל בַּסִּיעִיף א זְיֵן קִדוּשׁ וְסָבָה, וְבִאֲרָנוּ שֶׁם טַעַם הַדְּבָר, דְּאֵי אֶפְשֵׁר לְבָרְךָ עַל הַסֶּכֶה קָדֵם קִדוּשׁ הַיּוֹם, עִין שֵׁם, אֲכַן בְּשָׁאָר הַיָּמִים שְׁאִין בְּהֵם קִדוּשׁ, דַּעַת הַמַּחֲבֵר דְּצִרִיךְ לְבָרְךָ עַל הַסֶּכֶה קָדֵם בְּרִפְת 'הַמוֹצֵיא', קִדְעַת רַבְנּוּ מֵאִיר סְעוּדָתוֹ, וְנֵאֵוִי לְסַמֵּךְ הַבְּרָכָה לְהַשִּׁיבָה כֹּל מַה דְּאֶפְשֵׁר, אֵף הַעוֹלָם לֹא נִהְגוּ כֵּן, כְּדַמְסִים: (ז) אַחַר בְּרִפְת 'הַמוֹצֵיא'. כְּדִי שְׁתַּחֲתִיל (י) סְעוּדָה, דְּעִלְ-יָדָה הוּא עַקֵּר חוּב הַסֶּכֶה, וְאַחֲרָיֶךָ יְבַרְךָ, וְלֹא הֵי הַפֶּסֶק בֵּין בְּרִפְת 'הַמוֹצֵיא' לְאֲכִילָה, דְּצִרִיךְ סְעוּדָה הוּא כְּמוּ קִדוּשׁ: (ח) אָבֵל בַּשֶּׁבֶת יוֹם־טוֹב וְכוּ'. פְּרוּשׁ, שְׁאֵז (י"א) מְקַדֵּשׁ עַל הַיּוֹם וְאוֹמֵר עַל הַכּוֹס סָבָה זְמַן כְּדִלְעִיל וְאַחֲרָיֶךָ 'הַמוֹצֵיא' עַל הַפֶּת, וְאִם מְקַדֵּשׁ עַל הַפֶּת, אוֹמֵר 'הַמוֹצֵיא' וְקִדוּשׁ וְסָבָה זְמַן, מַה שְׁאִין בֵּן בְּחַל שְׁאִין שֵׁם אֶלְא 'הַמוֹצֵיא', מְבַרְךָ עַל הַסֶּכֶה תַּחַף אַחַר בְּרִפְת 'הַמוֹצֵיא': (ט) מְבַרְךָ לְאַחַר קִדוּשׁ. דְּאֵז הוּא (י"ב) זְמַן הַתַּחֲלַת הַסְּעוּדָה (דְּמַקְדֵּם אִין רִשְׁאֵי לְאֶלְל), וְיִשְׁנֵךְ אֵז לְבָרְךָ בְּרִפְת הַסֶּכֶה, וְלַעֲנֵן סְעוּדַת שֶׁבֶת יוֹם־טוֹב שְׁחִרְיָת, שְׁאִין בְּהֵם קִדוּשׁ רַק בְּרָכָה בְּעֲלָמָא עַל הַכּוֹס, יֵשׁ דַּעוֹת בֵּין הַאֲחֵרוּנִים: (י"ג) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּבָהּ אִין בְּנֵאִי לְהַפְסִיק בְּבִרְכַת סָבָה בֵּין הַבְּרָכָה לְהַשִּׁיבָה, דַּעַל הַשְּׁתֵיהּ לִיבָא חַיּוּב סָבָה כְּלָל, אֶלְא יְבַרְךָ אוֹתָהּ אַחַר בְּרִפְת 'הַמוֹצֵיא'

שער הציין

(ז) עין ט"ז. והנה לדעתו גם הרמב"ם מודה לרא"ש דאם אוכל מְעַמְד יכול לברך 'לישב בסבה', דהפנה היא העפכה בסבה, כמו שכתבו 'ותשבו בקדש ימים בים', ולדעת הפ"ח אם אוכל מְעַמְד אינו יכול לברך 'לישב בסבה' לדעת הרמב"ם, וללא כל ברכה גס-רן אינו נשאי, ועל-פיו מוכח לישב לברך, אם לא שיהא גסו ואינו יכול לישב [פמ"ג]: (ח) ברכ"ם: (א) בן נראה לי: (ב) אף ברכ"ם: (ג) אף ברכ"ם: (ד) אף ברכ"ם: (ה) אף ברכ"ם: (ו) אף ברכ"ם: (ז) אף ברכ"ם: (ח) אף ברכ"ם: (ט) אף ברכ"ם: (י) אף ברכ"ם: (יא) אף ברכ"ם: (יב) אף ברכ"ם: (יג) אף ברכ"ם: (יד) אף ברכ"ם: (טו) אף ברכ"ם: (טז) אף ברכ"ם: (יז) אף ברכ"ם: (יח) אף ברכ"ם: (יט) אף ברכ"ם: (כ) אף ברכ"ם: (כ"א) אף ברכ"ם: (כ"ב) אף ברכ"ם: (כ"ג) אף ברכ"ם: (כ"ד) אף ברכ"ם: (כ"ה) אף ברכ"ם: (כ"ו) אף ברכ"ם: (כ"ז) אף ברכ"ם: (כ"ח) אף ברכ"ם: (כ"ט) אף ברכ"ם: (ל) אף ברכ"ם: (מ) אף ברכ"ם: (מ"א) אף ברכ"ם: (מ"ב) אף ברכ"ם: (מ"ג) אף ברכ"ם: (מ"ד) אף ברכ"ם: (מ"ה) אף ברכ"ם: (מ"ו) אף ברכ"ם: (מ"ז) אף ברכ"ם: (מ"ח) אף ברכ"ם: (מ"ט) אף ברכ"ם: (נ) אף ברכ"ם: (נ"א) אף ברכ"ם: (נ"ב) אף ברכ"ם: (נ"ג) אף ברכ"ם: (נ"ד) אף ברכ"ם: (נ"ה) אף ברכ"ם: (נ"ו) אף ברכ"ם: (נ"ז) אף ברכ"ם: (נ"ח) אף ברכ"ם: (נ"ט) אף ברכ"ם: (ס) אף ברכ"ם: (ס"א) אף ברכ"ם: (ס"ב) אף ברכ"ם: (ס"ג) אף ברכ"ם: (ס"ד) אף ברכ"ם: (ס"ה) אף ברכ"ם: (ס"ו) אף ברכ"ם: (ס"ז) אף ברכ"ם: (ס"ח) אף ברכ"ם: (ס"ט) אף ברכ"ם: (ס"י) אף ברכ"ם: (ס"יא) אף ברכ"ם: (ס"יב) אף ברכ"ם: (ס"יג) אף ברכ"ם: (ס"יד) אף ברכ"ם: (ס"טו) אף ברכ"ם: (ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"יז) אף ברכ"ם: (ס"יח) אף ברכ"ם: (ס"יט) אף ברכ"ם: (ס"כ) אף ברכ"ם: (ס"כ"א) אף ברכ"ם: (ס"כ"ב) אף ברכ"ם: (ס"כ"ג) אף ברכ"ם: (ס"כ"ד) אף ברכ"ם: (ס"כ"ה) אף ברכ"ם: (ס"כ"ו) אף ברכ"ם: (ס"כ"ז) אף ברכ"ם: (ס"כ"ח) אף ברכ"ם: (ס"כ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ל) אף ברכ"ם: (ס"ל"א) אף ברכ"ם: (ס"ל"ב) אף ברכ"ם: (ס"ל"ג) אף ברכ"ם: (ס"ל"ד) אף ברכ"ם: (ס"ל"ה) אף ברכ"ם: (ס"ל"ו) אף ברכ"ם: (ס"ל"ז) אף ברכ"ם: (ס"ל"ח) אף ברכ"ם: (ס"ל"ט) אף ברכ"ם: (ס"מ) אף ברכ"ם: (ס"מ"א) אף ברכ"ם: (ס"מ"ב) אף ברכ"ם: (ס"מ"ג) אף ברכ"ם: (ס"מ"ד) אף ברכ"ם: (ס"מ"ה) אף ברכ"ם: (ס"מ"ו) אף ברכ"ם: (ס"מ"ז) אף ברכ"ם: (ס"מ"ח) אף ברכ"ם: (ס"מ"ט) אף ברכ"ם: (ס"נ) אף ברכ"ם: (ס"נ"א) אף ברכ"ם: (ס"נ"ב) אף ברכ"ם: (ס"נ"ג) אף ברכ"ם: (ס"נ"ד) אף ברכ"ם: (ס"נ"ה) אף ברכ"ם: (ס"נ"ו) אף ברכ"ם: (ס"נ"ז) אף ברכ"ם: (ס"נ"ח) אף ברכ"ם: (ס"נ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס) אף ברכ"ם: (ס"ס"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"י) אף ברכ"ם: (ס"ס"יא) אף ברכ"ם: (ס"ס"יב) אף ברכ"ם: (ס"ס"יג) אף ברכ"ם: (ס"ס"יד) אף ברכ"ם: (ס"ס"טו) אף ברכ"ם: (ס"ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"ס"יז) אף ברכ"ם: (ס"ס"יח) אף ברכ"ם: (ס"ס"יט) אף ברכ"ם: (ס"ס"כ) אף ברכ"ם: (ס"ס"כ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"כ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"כ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"כ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"כ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"כ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"כ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"כ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"כ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ל) אף ברכ"ם: (ס"ס"ל"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ל"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ל"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ל"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ל"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ל"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ל"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ל"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ל"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"מ) אף ברכ"ם: (ס"ס"מ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"מ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"מ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"מ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"מ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"מ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"מ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"מ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"מ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"נ) אף ברכ"ם: (ס"ס"נ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"נ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"נ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"נ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"נ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"נ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"נ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"נ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"נ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"י) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"יא) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"יב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"יג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"יד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"טו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"יז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"יח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"יט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"כ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"כ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"כ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"כ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"כ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"כ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"כ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"כ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"כ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"כ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ל) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ל"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ל"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ל"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ל"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ל"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ל"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ל"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ל"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ל"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"מ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"מ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"מ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"מ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"מ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"מ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"מ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"מ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"מ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"מ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"נ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"נ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"נ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"נ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"נ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"נ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"נ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"נ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"נ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"נ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"י) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"יא) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"יב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"יג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"יד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"טו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"יז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"יח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"יט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"כ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"כ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"כ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"כ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"כ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"כ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"כ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"כ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"כ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"כ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ל) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ל"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ל"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ל"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ל"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ל"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ל"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ל"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ל"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ל"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"מ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"מ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"מ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"מ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"מ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"מ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"מ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"מ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"מ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"מ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"נ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"נ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"נ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"נ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"נ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"נ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"נ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"נ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"נ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"נ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"י) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"יא) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"יב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"יג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"יד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"טו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"יז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"יח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"יט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"כ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"כ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ל) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ל"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"מ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"מ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"נ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"נ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"י) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"טו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ) אף ברכ"ם: (ס"ס"ס